

Міщенко М. С., к. психол. н., доцент кафедри психології,
*Уманського державного педагогічного університету
імені Павла Тичини, Україна*

ГОТОВНІСТЬ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ ДО НАВЧАННЯ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ

Кожний іноземний студент, що прибуває до закладу вищої освіти України на навчання, є представником певної країни з особливою ментальністю, психологічним станом, своєрідним сприйняттям світу й нового соціокультурного середовища. Це необхідно враховувати для успішного керування навчально-виховним процесом студентів-іноземців. З моменту вступу до українських університетів вони потрапляють у винятково незвичне і незнайоме для них мовне, соціальне і національне середовище, до якого їм потрібно адаптуватися. Труднощі процесу пристосування іноземних студентів до українського середовища і до навчання в українських університетах потребують всебічних психолого-педагогічних досліджень. Адже іноземці, що прибувають на навчання до України, повинні пристосуватися не лише до умов навчання в університеті, до специфіки проживання у гуртожитку, а й до життя в чужій країні з нерідним мовним середовищем. Дуже часто такі умови стають для них екстремальними.

Проблемам професійно спрямованої адаптації присвячені роботи Л. Даренської, Г. Кайтукової, Т. Каткової, Т. Петриченко, С. Рунова, І. Сорокіної, Л. Щепотько та ін. Деякі особливості феномену адаптації іноземних студентів до навчання у нерідному середовищі вивчали як українські дослідники (О. Білоус, Н. Булгакова, І. Сладких), так і російські вчені (В. Антонова, М. Іванова, О. Кравцов, О. Степаненко, Н. Тіткова). Незважаючи на значну кількість наукових праць, у них наявні різні підходи щодо тлумачення феномена адаптації, її механізмів, методів, прийомів успішності. У той же час залишається недостатньо розробленою система рівнів адаптації іноземних громадян, що приїхали до України здобувати вищу освіту.

Не слід забувати й про труднощі адаптації, які можуть бути викликані не тільки особливостями освітньої системи країни перебування, а й відсутністю знань її основних звичаїв і традицій і нездатністю спілкуватися в повсякденних ситуаціях, страхом опинитися в незнайомому середовищі. Тому виникає потреба спрямованої роботи щодо:

- формування уявлення у студентів про важливість міжкультурного компонента; зниження інтенсивності культурного шоку;
- формування вміння правильної інтерпретації поведінки співрозмовника на основі знань особливостей його культури;
- формування основ впевненої поведінки в мовному середовищі через створення навчальних ситуацій успіху [1, с. 37] .

Отже, процес адаптації іноземних студентів здійснюється впродовж усього періоду навчання у вищій школі, але особливо складним він є у перший рік, тому дослідження психологічних засад забезпечення готовності сприяє більш швидкому включенню іноземних студентів до студентського середовища, полегшує процес їх навчання і виховання.

Література:

1. Вітенько Т. Підготовка студентів з числа іноземних громадян до участі у програмах академічної мобільності / Т. Вітенько, Р. Drożdziel // Актуальні питання організації навчання іноземних студентів в Україні: IV Міжнародна науково-методична конференція. – Тернопіль, 2018. – С. 36–38.